

WETENSCHAP: EEN WET VAN MEDEN EN PERZEN?

Op dit moment is het een actueel onderwerp: hoe onomstotelijk is de wetenschap? Of het nu over corona gaat of over de stikstofmetingen; er wordt discussie over gevoerd. Aan de keukentafel, in het parlement, in talkshows en op sociale media; overal komen 'experts' aan het woord en verschillen mensen van mening of inzicht. Wetenschappers voelen zich aangevallen. Hoe zit dat dan met die wetenschap, hoe 'hard' is deze?

TEKST: RIEKSKE WILLEMS-DAMS | FOTO'S: JANAN LAGERWALL, CHEWY EN ERIC WARD

Als het over diergeneeskunde gaat, is er ook vaak een discussie, zeker op het vlak van welzijn. Wat is nu welzijn? In een eerder artikel heb ik dit onderwerp ook al aangehaald in mijn stelling 'Dierenwelzijn is 50 tinten grijs'. Diergeneeskunde is een wetenschappelijke studie ontstaan aan het begin van de 19e eeuw. In het begin was dit een erg praktische opleiding, maar zo rond 1910 ontwikkelde de opleiding zich steeds meer op het wetenschappelijk vlak met onder andere onderzoek naar vaccins en nieuwe diergeneesmiddelen. In de huidige opleiding wordt veel aandacht besteed aan het kunnen lezen van wetenschappelijke artikelen, deze op waarde kunnen schatten en aan het zelf uitvoeren van onderzoek. Niet alleen onderzoek naar de gezondheid van een dier of bedrijf maar ook wetenschappelijk onderzoek. Zoals in ieder vak is het belangrijk om ook als dierenarts je te blijven verdiepen in de meest recente onderzoeken en deze te vertalen naar de dagelijkse praktijk.

Niet ieder onderzoek is echter even goed opgezet. Zo kan er maar een kleine groep dieren onderzocht worden of kunnen bevindingen (ten onrechte) uitgesloten worden in de analyse. Onderzoek doen kost veel geld, dus wordt dit ook vaak gesponsord. Vaak wil de sponsor daarmee goed uit de bus komen, dus het onderzoek kan daardoor beïnvloed

worden. Daarom is het altijd belangrijk om verder te kijken dan alleen de resultaten en kritisch te blijven op de wetenschap.

CORTISOL EN STRESS

Terug naar de diergeneeskunde en in het bijzonder Shelter Medicine. Ook naar het gezelschapsdier in de bedrijfsmatige houderij wordt veel onderzoek gedaan. Dit onderzoek wordt veelal in de Verenigde Staten en Groot-Brittannië uitgevoerd maar ook in Nederland vindt onderzoek plaats. Onlangs is er een artikel gepubliceerd van de Universiteit Utrecht (*Van der Laan et al. 2022*) over de concentratie cortisol in haren van honden die in een asiel verbleven. Cortisol is een stofje dat toeneemt in ons lichaam bij stress. Er is al veel onderzoek gedaan naar de concentraties van deze stof in de urine (Cortisol-Creatinine ratio) van gezelschapsdieren in relatie tot stress, maar het is nu ook aangetoond in haren. Dit geeft een beter beeld van stress op de langere termijn dan de concentratie in de urine. Uit het onderzoek blijkt dat de concentratie van cortisol toeneemt tijdens het verblijf in een asiel en weer afneemt als het dier geplaatst is bij een nieuwe eigenaar. Onderzoekers hebben dit gemeten bij binnenkomst in het asiel en na een verblijf van zes weken. Nu zullen de meeste honden geen zes weken in een pension zitten, maar als je kijkt naar andere studies (zoals die van *Stephen et al. 2006*), dan blijkt dat de hoogste concentratie cortisol bereikt wordt op dag 17 na aankomst in een asiel.

KOM OP
9 OKTOBER NAAR
DIBEVO UNIVERSITY
EN VOLG DE LEZING
'GROEPSHUISEVESTING IN
DIERENPENSIONS: JA OF
NEE?' VAN RIEKSKE
WILLEMS-DAMS.

Copyright foto

GELDT DIT NU OOK VOOR EEN PENSION?

Deze onderzoeken zijn dus met name gedaan in een asielomgeving en daarmee rijst de vraag: 'Is dit door te trekken naar een pensionomgeving?' Naar mijn idee wel, omdat het zowel in een pension als in een asiel gaat om een overgang van een huiselijke omgeving naar een kennelomgeving: dieren worden bedrijfsmatig opgevangen, er zijn nieuwe soortgenoten in de omgeving en een bekende persoon/eigenaar ontbreekt. Hieruit kun je dus de conclusie trekken dat de wetenschap bewijst dat een hond in een kennel stress ervaart. Echter dat gevoel hebben we in de meeste gevallen niet bij een hond in een pension. Hoe komt dat? Zoals hierboven al genoemd, moet je altijd kritisch zijn op de literatuur en onderzoeken. Wie weet deden de onderzoekers niets met de honden om hun verblijf minder stressvol te maken. Misschien zaten de honden de hele dag in kleine, kale hokken en was de situatie niet vergelijkbaar met die in jouw pension?

WEES KRITISCH

Wat is nu het belangrijkste van mijn betoog hierboven? Dat kennis macht is! Wees kritisch op de informatie die je krijgt en plaats het in de juiste context. Ik zie het voor me als een rugzak: hoe meer tools je erin verzamelt, hoe meer je ervan kunt gebruiken om creatief om te gaan met uitdagingen. Door meer kennis te hebben van dieren en hun gedrag, kun je een vertaling maken naar je eigen dagelijkse praktijk. Als je niets doet om het verblijf van een hond in het pension interessant, afwisselend en uitda-

gend te maken, dan zal het dier stress ervaren. Dus zoek uit wat jij kunt doen om dit te voorkomen. Wees naast kritisch op alle informatie, ook kritisch op jezelf en je eigen handelen. Alleen dan blijven jij en je bedrijf zich ontwikkelen.

Tijdens Dibevo University zal ik een lezing geven over de huisvesting van katten in een pension anno 2022. Ook over dit onderwerp zullen de meningen wellicht verschillen. Ik wil jullie op deze interessante dag graag voorzien van wetenschappelijk informatie over dit onderwerp. Daarvan kunnen we een vertaling gaan maken naar jullie dagelijkse praktijk. Samen kunnen we een gesprek voeren hoe we deze informatie kunnen gaan gebruiken of niet. Dat is uiteindelijk aan jou. Ik hoop je op 9 oktober te ontmoeten! ←

Riekske Willems-Dams is eigenaar van VetQuest. Ze is afgestudeerd als dierenarts en heeft vele jaren ervaring in werken met dieren, zowel in de praktijk als binnen een asielomgeving. Met VetQuest richt ze zich op Shelter Medicine, een nieuw vakgebied binnen de diergeneeskunde dat focust op in groepen gehouden gezelschapsdieren. Dit vooral preventief door goede protocollen en bedrijfsvoering, maar ook voor uitbraakmanagement. Kijk voor meer informatie op www.vetquest.nl.

